

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Методичні матеріали та завдання
до самостійної роботи з граматичної теми
«Синтаксис простого та складного речення»
з дисципліни «Іноземна мова» (Французька мова)
1-й рік навчання
(для здобувачів вищої освіти нефілологічних спеціальностей
денної та заочної форми навчання)

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
«Іноземних мов та
професійної комунікації»
Протокол № 8
від 29.04.2021.

Севєродонецьк 2021

УДК 811.131.1

Методичні матеріали та завдання до самостійної роботи з граматичної теми «Синтаксис простого та складного речення» з дисципліни «Іноземна мова» (Французька мова) 1-й рік навчання (для здобувачів вищої освіти нефілологічних спеціальностей денної та заочної форми навчання) /Уклад.: Н.О. Давіденко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім.В.Даля, 2021. – 38 с.

Дані методичні вказівки спрямовані на забезпечення навчального процесу матеріалом, необхідним для роз'яснення граматичної теми «Синтаксис простого та складного речення» та здійснення контролю рівня знань студентів 1 курсу, а також на розвиток у студентів навичок самостійної роботи над програмним граматичним матеріалом та письмовим перекладом текстів. Методичні вказівки містять наступні розділи: «Типи простих речень», «Головні члени речення», «Другорядні члени речення», «Порядок слів у реченні», «Типи складного речення».

Матеріали сприяють формуванню навичок аналізу простого та складного речення для кращого розуміння аутентичних текстів. Кожний розділ супроводжується лексико – граматичними вправами для закріплення вивченого матеріалу. У кінці матеріалу надано блок вправ та тестів для виконання самостійно.

Укладач: _____ Н.О.Давіденко , ст. викл.

Відповідальний за
випуск: _____ О.Є.Крсек, зав. каф.,
доцент, к.ф.н.

Рецензент: _____ Т.Г.Солопова, ст. викл.

ЗМІСТ

Вступ	4
Типи речень.....	5
Головні члени речення.....	6
Підмет.....	6
Присудок.....	7
Другорядні члени речення.....	10
Додаток.....	10
Означення.....	12
Обставини.....	13
Порядок слів у простому поширеному реченні.....	15
Порядок слів у питальному реченні.....	16
Побудова питальних речень.....	17
Способи відокремлення членів речення.....	22
Типи складних речень.....	24
Складносурядне речення.....	24
Безсполучникове речення.....	25
Типи складнопідрядних речень.....	25
Тести (складне речення).....	28
Вправи (для закріплення матеріалу).....	32
Література.....	37

Шановні студенти!

Метою розроблених матеріалів є роз'яснення необхідних розділів граматики французької мови, які відносяться до простого речення, для того щоб вміти розбиратися у головних синтаксичних поняттях і формування навичок аналізу простого та складного речення для кращого розуміння аутентичних текстів з різних напрямків.

Посібник, який ви тримаєте, містить у собі ряд розділів для вивчення основних ознак простого і складного речення, їх класифікацію, кожен розділ супроводжується лексико-граматичними вправами для закріплення вивченого матеріалу з використанням уривків оригінальних текстів. Значна увага у методичних вказівках надається відокремленню і опису членів речення, їх сутності та вживання. Дається докладна характеристика кожного члена речення, тому що незнання цього розділу граматики спричиняє значні труднощі при виконанні лексико-граматичних вправ та при перекладі текстів.

Навчальний матеріал підібраний та побудований за принципом від простого до складного, подається достатня кількість логічних схем речень, пам'яток побудови питальних речень, основні навчальні вправи супроводжуються поясненням їх виконання. Знання даної граматики сприяє розвитку навичок усного мовлення.

Методичні вказівки розраховані на студентів першого курсу денної та заочної форми навчання.

Бажаємо успіху у вивченні французької мови!

SYNTAXE (СИНТАКСИС)

UNITÉ 1. LA PROPOSITION INDEPENDANTE (просте речення)

Речення висловлює закінчену думку.

Залежно від мети висловлювання у французькій мові розрізняють такі типи речень:

1. **розповідні** (les propositions informatives), які містять у собі інформацію про факти, події та явища:

Il traduit ce texte.

Він перекладає цей текст.

2. **питальні** (les propositions interrogatives), які містять у собі запитання про кого-небудь або що-небудь:

Traduit-il ce texte ?

Перекладає він цей текст?

3. **спонукальні** (les propositions impératives), які висловлюють прохання поради, наказ:

Traduisez ce texte!

Перекладіть цей текст!

Qu'il traduit ce texte!

Нехай він перекладе цей текст!

4. **окличні** (les propositions exclamatives), які висловлюють різні почуття (здивованість, радість, гнів і т.д.)

Que ce livre n'est pas intéressant! *Ця книга не цікава!*

Подібні речення мають **стверджувальну та негативну форми**:

Il travaille beaucoup.

Він багато працює.

Il ne travaille pas beaucoup.

Він працює небагато.

Pourquoi est-il parti?

Чому він поїхав?

Pourquoi n'est-il pas parti?

Чому він не поїхав?

Venez demain!

Їдьте завтра!

Ne venez pas demain!

Не їдьте завтра!

Qu'elle est belle!

Яка вона гарна!

Qu'elle n'est pas belle!

Яка вона негарна!

Питальні речення характеризуються:

а) інверсією підмета:

Est-il parti ? *Він поїхав?*

Max est-il parti ? *Чи поїхав Макс?*

б) наявністю питальних слів та виразів:

Qui est-parti?

Хто поїхав?

Quand est-il parti?
A quelle heure est-il parti?
Pourquoi Pierre est-il parti?
Qui est-ce qui est arrivé?

Коли він поїхав?
О котрій годині він поїхав?
Чому Петро поїхав?
Хто приїхав?

UNITÉ 2. LES TERMES ESSENTIELS DE LA PROPOSITION (ГОЛОВНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ)

Членами речення називаються слова, які входять у склад речення. Головні члени речення - **підмет (le sujet), присудок (le prédicat)**.

§1. Підмет (le sujet) - головний член речення, який означає особу або предмет, які виконують дію.

Підмет може бути виражений:

- самотійним словом (іменником, займенником, числівником, інфінітивом):

Mes amis sont partis. *Мої друзі поїхали.*
Personne n'est venu. *Ніхто не прийшов.*
Deux et deux font quatre. *Два і два – чотири.*
Lire est utile. *Читати – корисно.*

- несамотійним словом :

а) несамотійним займенником;

Elle est allée à l'institut. *Вона прийшла в інститут.*
Je veux voir ma soeur. *Я хочу побачити свою сестру.*

в) неозначено - особовим займенником – **on**;

Присудок у такому реченні означає дію, що стосується людей взагалі або неозначеної кількості людей.

On parle beaucoup de ce livre. *Багато говорять про цю книжку.*
On ne peut pas le faire. *Не можна цього зробити.*

с) безособовим займенником – **il**;

Присудок у такому реченні не відноситься ні до особи, ні до предмета чи абстрактного поняття.

Il fait froid. *Холодно.*
Il est utile faire du sport. *Корисно займатися спортом.*

д) вказівним займенником – **ce**;

C'est bien. *(Це) Гарно.*
C'est magnifique! *(Це) Чудово!*

Devoir 1. Traduisez les propositions, soulignez le sujet.

(Перекладіть речення, підкресліть підмет.)

1. L'étudiant donne un livre au camarade. 2. Il montre son projet au professeur. 3. C'est le livre intéressant. 4. Il est important de savoir des langues étrangères aujourd'hui. 5. Cela ne m'intéresse pas. 6. Travailler c'est vivre. 7. Le premier était ingénieur, le seconde – médecin. 8. On construira beaucoup de maisons cette année.

Підмет відповідає на запитання: qui, qui est-ce qui? (хто?), запитання - до живого предмета (істоти); qu'est-ce qui? (що?) – запитання до неістоти.

Modèle:

1. **Pierre** travaille à la bibliothèque.

Qui est-ce qui travaille à la bibliothèque?

2. **Le magasin** est ouvert.

Qu'est-ce qui est ouvert?

Devoir 2. : Traduisez les propositions. Posez des questions au sujet et soulignez-le.

(Перекладіть речення, поставте запитання до підмета, підкресліть підмет.)

1. Mon ami propose d'aller à la bibliothèque. 2. Nous avons faim. 3. La salle est fermée. 4. Nous sommes sortis de l'institut. 5. Le bâtiment sera grand et beau. 6. Nous irons à l'Institut. 7. Après le souper, j'écris une lettre à mon frère. 8. Le poste de television est au salon qui est au premier.

§2. Присудок (le prédicat) - головний член речення, який означає дію, а також вказує на стан та якість предмета.

У французькій мові є три типи присудка:

а) простий дієслівний (le prédicat verbal simple)

б) складний дієслівний (le prédicat verbal composé)

в) складний іменний (le prédicat nominale)

Простий дієслівний присудок (le prédicat verbal simple) – це присудок, виражений особовою формою дієслова в будь-якому часі, стані і способі:

Il **va** à l'institut.

Vin **ide** в інститут.

Marie **est-elle venue** à la maison?

Марія **прийшла** додому?

Un étudiant **fera** l'expérience.

Студент **буде робити експеримент.**

Складний дієслівний присудок (le prédicat verbal composé) – це присудок, виражений напівдопоміжним дієсловом в особовій формі та інфінітивом основного дієслова.

Il doit partir .	<i>Він повинен їхати.</i>
Elle veut rester .	<i>Вона хоче залишитися.</i>
Nous pouvons travailler .	<i>Ми можемо працювати.</i>
Elle va raconter ce livre.	<i>Вона збирається розповісти про цю книгу.</i>
Il vient d'arriver .	<i>Він тільки що приїхав.</i>

Дієслівний присудок може бути вираженим стійким словосполученням:

Il a faim .	<i>Він зголоднів.</i>
Il a pris froid .	<i>Він застудився.</i>

Складний іменний присудок (le prédicat nominale) складається з дієслова-зв'язки та іменної частини присудка.

Дієсловом – зв'язкою найчастіше буває дієслово **être** - бути, знаходитись.

Il est étudiant .	<i>Він студент.</i>
--------------------------	---------------------

У функції зв'язки можуть вживатися такі дієслова:

devenir	- ставати
sembler	- здаватися
paraître	- з'являтися, здаватися
rester	- залишатися
demeurer	- залишатися, перебувати
s'appeler	- називатися

Il devient triste.	<i>Він сумує.</i>
Il paraît malade.	<i>Він здається хворим.</i>
Il reste immobile.	<i>Він залишається нерухомим.</i>
Il s'appelle Victor.	<i>Його звуть Віктор.</i>

Іменна частина дієслова (l'attribut) може бути вираженою іменником, прикметником, займенником, числівником, інфінітивом:

Pierre est ingénieur .	<i>П'єр – інженер.</i>
Il est attentif .	<i>Він уважний.</i>
C'est moi .	<i>Це я.</i>
Nous sommes dix .	<i>Нас десять.</i>
Lire c'est apprendre .	<i>Читати – значить вчитися.</i>

Devoir 3. Traduisez les propositions, soulignez le prédicat .

(Перекладіть речення, підкресліть присудок).

1. Il a des examens.
2. Nous avons pu faire cet expérience.
3. Il est utile de lire ce livre.
4. C'est vous qui n'est pas arrivé au cours.
5. Il faut traduire ce texte.
6. Vivre c'est lutter.
7. Cette marchandise a été commandée la

semaine dernière. 8. Tu es si calme, tu parais triste.

Присудок відповідає на запитання: Que fait le sujet? (що робить предмет?).

Qu'est-ce qui arrive au sujet? (Що з ним робиться?).

Comment est le sujet? (Який предмет?)

Modèle: 1. Pierre **travaille** à la bibliothèque.— **Que fait** Pierre?

2. L'institut **s'agrandit** constamment. — **Qu'est-ce qui arrive** à l'institut?

3. Le bâtiment **est grand** et beau. — **Comment est** le bâtiment?

Devoir 4. Traduisez les propositions. Posez des questions au prédicat:

(Перекладіть речення, поставте запитання до присудка, підкресліть присудок).

1. Notre laboratoire est moderne. 2. Mon ami propose d'aller à la bibliothèque. 3. Ces instruments agricoles sont exportés à l'étranger. 4. Nous réfléchissons et nous décidons d'acheter quelque chose de bon. 5. Notre foyer est remeuble actuellement. 6. Pour être fort il faut pratiquer le sport. 7. Les promus vont travailler au banc.

Devoir 6. Trouvez dans les phrases le sujet et le prédicat.

(Знайдіть і підкресліть у реченнях підмет та присудок).

1. Je fais mes études à l'institut. 2. Le professeur entre dans la salle d'étude. 3. Tu es à l'institut? 4. Partout il y a des affiches. 5. Je suis content de mon logement. 6. Qui est en retard? 7. Votre mère est-elle vieille? 8. Quel âge a votre grande-mère? 9. La table de nuit est vide. 10. Mais ce que j'aime le mieux, c'est ma famille.

Devoir 5. Soulignez le groupe du sujet par un trait et le groupe du predicat par deux traits. (Підкресліть однією рисою групу підмета, групу присудка – двома.)

1. Beaucoup d'étudiants travaillent dans la salle de lecture. 2. Dans notre pays on considère l'École supérieure comme un organisme nécessaire qui forme les cadres des spécialistes, les futurs organisateurs de la production. 3. Le lien avec la vie, avec la pratique, avec l'économie nationale est un trait caractéristique de l'école supérieure dans notre pays. 4. Il existe trois types de cours : cours à plein temps, cours du soir et cours par correspondance. 5. L'école supérieure fait participer les étudiants à la recherche scientifique. 6. Les cours commencent à huit heures et finissent à deux heures de l'après midi.

UNITÉ 3. LES TERMES SECONDAIRES DE LA PROPOSITION (ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ)

1. **Додаток:** а) прямиий, б) непрямиий, в) прийменниковий.
2. **Означення** (Complements du nom et epithètes).
3. **Обставини** (Complements circonstanciels): часу (de temps); місця (de lieu); способу дії (de manière); причини (de cause); мети (de but); умови (de condition).

§3. **Додаток** – це другорядний член речення, який означає особу або предмет, на які спрямовано дію, виражену дієсловом – присудком.

У французькій мові розрізняють три види додатка:

- а) прямиий (Complements directs),
- б) непрямиий (Complements indirects);
- в) прийменниковий (Complements prépositionnels).

- Modèle: 1. J'écris une lettre. (Compl. direct).
2. J'envoie un journal à mon ami. (Compl. indirect).
3. Il se sert de mon dictionnaire. (Compl. prepositionnel).

Прямиий додаток приєднується до присудка без прийменника і відповідає на запитання: qui? qui est-ce que? que? qu'est-ce que?

Modèle 1: 1. Nicolas estime **son professeur**.

— Nicolas **qui** estime-t-il?

— **Qui est-ce que** Nicolas estime?

2. Nous avons **un bel appartement**.

— **Qu'avons-nous**?

— **Qu'est-ce que** nous avons?

Devoir 1. Posez des questions au complement direct.

(Поставте запитання до прямого додатка).

1. Il met une lettre sur la table. 2. Je prépare mes devoirs. 3. Nicolas achète un livre français. 4. Il fait l'expérience. 5. Nous avons pris les places et le cours a commencé.

Прямиий додаток виражається іменником у знахідному або родовому відмінку і стоїть зазвичай після присудка.

Modèle: Nous étudions le français.

Devoir 2. Trouvez le complement d'object direct, formulez la question et remarquez sa place dans la proposition. (Знайдіть прямиий додаток, поставте запитання та визначте місце в реченні).

1. Dans la salle de lecture, je lis des livres. 2. En France l'année scolaire se divise en trois semestres. 3. Il existe une deuxième session pour ceux qui n'ont pas passé leurs examens pendant la première session. 4. A la fin de chaque année les étudiants passent les examens de fin d'année. 5. Dans chaque Ecole supérieure il y a des sociétés scientifiques. 6. Le deuxième semestre s'achève par les examens au mois de juin.

Devoir 3. Formez des propositions avec les mots. (Складіть речення з поданими словами).

1. Une histoire, raconte, je. 2. Parle, littérature, André, de la. 3. Nous, un livre français, achetons. 4. Il, ses, études, fait. 5. Une lettre, Marie, a envoyé. 6. Une grande chambre, occupons, nous. 7. Les larges rues, Nicolas, admire.

Непрямий додаток (Complement indirect) приєднується до присудка прийменниками **à, pour**. Непрямий додаток відповідає на запитання: pour qui est-ce que? pour qui? (для кого?); à qui est-ce que? à qui? (кому?)

Modèle: Nous préparons la chambre **pour le frère de Nicolas**.

— **Pour qui est-ce que** nous préparons la chambre?

— J'écris une lettre **à ma mère**.

— **A qui est-ce que** j'écris une lettre?

Devoir 4. Posez des questions au complement indirect.

(Поставте запитання до непрямого додатка).

1. Il achète un livre français pour Marie. 2. Nous faisons un cadeau à Nicolas. 3. Il envoie un telegramme de vœux à ses parents. 4. Elle chante pour ses amis. 5. Je propose à Nicolas d'aller au parc.

Зазвичай непрямий додаток стоїть після присудка; коли є прямий додаток, то після нього. На українську мову непрямий додаток перекладається іменником або займенником у давальному відмінку.

Modèle: Je donne un cahier **au professeur**.

Я даю (що?) зошит (прям. дод.) (кому?) вчителю (непр. дод.).

Devoir 5. Soulignez le complement d'object indirect, formulez la question et remarquez sa place dans la proposition. (Підкресліть непрямий додаток, поставте запитання до прямого додатка).

1. Il raconte une histoire à ses amis. 2. Elle a acheté un billet au concert. 3. Il a envoyé une lettre à ses parents. 4. Elle chante pour ses amis. 5. Le professeur donne des notes aux étudiants.

Devoir 6. Formez des propositions avec les mots suivants.

(Складіть речення з поданими словами).

1. Un livre, propose, à, son ami, il.
2. Cherchons, nous, pour notre ami, l'adresse.
3. Ils, une chambre, pour Nicolas, ont retenu.
4. Ecrit, à son, amie, Irère, une lettre, il.

Прийменниковий додаток (Complements prépositionnels)) приєднується до присудка прийменниками **à, par, sur, de**. Прийменниковий додаток відповідає на запитання: par quoi est-ce que? de qui? (від кого?); à quoi est-ce que? à quoi? (про що?) à qui? (про кого?)

Modèle: 1. Il recoit des lettres **de son frère**.

— **De qui est-ce qu'il** recoit des lettres?

2. Je pense **à mon travail**.

— **A quoi est-ce que** je pense?

Devoir 7. Posez des questions au complement prepositionnel et soulignez-le. (Підкресліть та поставте запитання до прийменникового додатка).

1. Je pense depuis longtemps à cette histoire.
2. Il envoie un telegramme à ses parents.
3. Nous sommes contents de notre voyage.
4. Dans le cours il s'agit de grand decouvert dans le domaine de chimie.

Прямий і непрямий додаток можуть бути вираженими іменником, займенником, інфінітивом:

Il lit **un livre aux élèves**.

Він читає **книгу учням**.

Il **le leur** lit.

Він **її їм** читає

Je pense **à elle**.

Я думаю **про неї**.

Ils ont fait **cela**.

Вони зробили **це**.

Nous aimons **travailler**.

Ми любимо **працювати**.

§4. Означення— les complements du nom, les épithètes, les déterminatifs — вказує на ознаку предмета (якість, властивості та ознаки іменника до якого воно відноситься). Означення відповідає на запитання:

quel? quelle? quels? quelles? quelle sorte de?

lequel? laquelle? lesquels? lesquelles? combien de? à qui? en quoi? destine à quoi? caracterise par quoi?

Modèle: J'ai achète un livre **intéressant**. — Quel livre ai-je acheté?

Elle a acheté une robe **de laine**. — Quelle sorte de robe a-t-elle acheté?

Il a pris **cinq** crayons.—Combien de crayons a-t-il pris?

Ce livre est **à Pierre**. Ce livre à qui est-il?

Le lit est **en bois**. — Le lit en quoi est-il?

Devoir 8. Remarquez la place des mots caracterisant les substantifs. (Перекладіть, підкресліть означення).

1. Il fait ses études à l'institut polytechnique. 2. Il a un bel appartement. 3. Il m'envoie des livres français. 4. Nous habitons un foyer d'étudiants. 5. Marie admire les belles maisons. 6. Nous travaillons dans la salle de lecture. 7. Dans chaque chambre habitent quatre étudiants. 8. La troisième soeur s'appelle Marie.

Означення у французській мові може бути виражено :

а) прикметником

J'aime ma ville **natale**.

Я люблю своє **рідне** місто.

б) іменником з прийменником

Il a acheté une montre **en or**.

Він купив **золоті** часи.

в) займенником з прийменником

C'est le livre **à moi**.

Це **моя** книга.

г) числівником

Elle avait **vingt** ans en 1980.

У 1980 їй було **двадцять** років.

д) дієприкметник та дієприкметниковий зворот

C'est un écrivain **connu**.

Це **відомий** письменник.

J'ai trouvé mon collègue **travaillant**.

Я застав свого колегу **за роботою**.

е) неозначеною формою дієслова з прийменником

C'est une maison **à vendre**.

Це дім, **який треба продати**.

§5. Обставини (Complements circonstanciels) - другорядний член речення, який вказує на спосіб здійснення дії та на обставини, за яких дії здійснюються. Розрізняють обставини часу (de temps); місця (de lieu); способу дії (de manière); причини (de cause); мети (de but); умови (de condition).

Обставини часу відносяться до присудка і вказують на час здійснення дії. Стоять на початку, в середині та в кінці речення залежно від логічного наголосу. Обставини відповідають на запитання quand? depuis quand? pendant combien de temps?

Modèle: Il rentre **à neuf heures du soir**. — **Quand** rentre-t-il?

Devoir 8. Posez des questions au complement de temps.

(Поставте запитання до обставини часу).

1. Il est né en 1947. 2. Hier, nous avons reçu une lettre. 3. Demain, nous partons à Moscou. 4. Je dine à deux heures. 5. En hiver, il fait froid. 6. Il est arrivé après moi. 7. Il vous attend depuis midi.

Обставина способу дії (Complement de manière) відноситься до присудка та стоїть після нього. Відповідає на запитання: **comment?**

Modèle: 1. Il vous aide avec plaisir. — Comment vous aide-t-il?

2. Il travaille bien. — Comment travaille-t-il?

Devoir 9. Posez des questions aux complements de manière et soulignez-les. (Поставте запитання до обставини часу, підкресліть).

1. Il marche toujours vite. 2. J'entre lentement dans la sale de lecture. 3. Il parle merveilleusement bien francais. 4. La sale est mal éclairée. 5. La salle de lecture de notre institut est decorée avec gout.

Обставина причини (Complement de cause) вказує на причину дії та відповідає на запитання: **pourquoi?**

Modèle: Je suis en retard à cause du train. — Pourquoi suis-je en retard?

Обставина місця (Complement de lieu) відноситься до присудка та вказує на місце здійснення дії. Відповідає на запитання: **où? par où? d'où?**

Modèle: 1. Il arrive à Moscou. Où arrive-t-il?

2. Nous venons de cette exposition. D'où venons-nous?

Devoir 10. Donnez les réponces, soulignez le complement de lieu. (Поставте запитання до обставини місця, підкресліть).

1. Quand partons-nous à Kiyv? 2. Quand est-ce que je dine? 3. Quand fera-t- il froid? 4. Quand est-il arrivé? 5. Depuis quand vous attend-il?

Обставини можуть бути виражені:

а) прислівником

Il est sorti **vite** de la maison.

Він вийшов **швидко** з дому.

б) іменником з прийменником

Elle partira **pour Kiev**.

Вона поїде до **Києва**.

в) займенником з прийменником

Sans toi je serais seul.

Без тебе я був би один.

г) інфінітивом з прийменником

Ils partent **pour voir** ses amis.

Вони їдуть **побачити** своїх друзів.

UNITÉ 4.

L'ORDRE DES MOTS DANS LA PROPOSITION INFORMATIVE. (ПОРЯДОК СЛІВ У РОЗПОВІДНОМУ РЕЧЕННІ)

У французькій мові в розповідному реченні зазвичай сталий порядок слів: група підмета знаходиться перед групою присудка. За присудком, зазвичай, стоїть прямий додаток, а після непрямого додаток.

1	2	3	4
Le professeur	explique	la règle	aux étudiants.
Професор	пояснює	правило	студентам.

- 1 - підмет
- 2 - присудок
- 3 - прямий додаток
- 4 - непрямої додаток

Обставини можуть стояти на початку, або в кінці речення, а обставина способу дії – після дієслова.

Aujourd'hui il fait beau.	Il fait beau aujourd'hui .
Сьогодні гарна погода.	Гарна погода сьогодні .
Il lit bien en français.	Він гарно читає по-французькі.

Додаток-займенник ставиться перед присудком.

Il nous le dit.	Він нам це говорить.
------------------------	-----------------------------

Означення, виражене іменником, може стояти після слова до якого відноситься.

Le livre de mon ami	Книга мого друга
----------------------------	-------------------------

Означення, виражене прикметником, може стояти перед іменником до якого відноситься або після нього.

Une belle maison	Гарний будинок
Un livre français	Французька книга

Devoir 1. Soulignez le groupe du sujet par un trait et le groupe du predicat par deux traits. (Підкресліть головні та другорядні члени речення).

Modèle: . Après les cours, les étudiants et les professeurs sont restés dans la salle d'étude pour discuter la question intéressante.

1. Les spécialistes ont réalisé l'équipement pour étudier directement le processus d'échange thermique dans un organisme. 2. La construction de cette maison a duré six mois. 3. La plus importante usine de production d'eau potable a été

mise en service parce que les besoins en eau augmentent sans cesse. 4. La calculatrice dans la mémoire de laquelle le résultat d'une addition est capable de calculer vite. 5. L'arithmétique, qui a pour but l'étude des nombres, est sans doute la plus ancienne des sciences. 6. A la bibliothèque de notre institut il y a beaucoup de livres, des dictionnaires, de revues techniques et de journaux.

UNITÉ 5.

L'ORDRE DES MOTS DANS LA PROPOSITION INTERROGATIVE. (ПОРЯДОК СЛІВ У ПИТАЛЬНОМУ РЕЧЕННІ)

У питальному реченні існує прямий та непрямий порядок слів.

Прямий порядок слів вживається:

1) коли запитання виражено інтонацією:

Vous parlez français ?

Ви говорите французькою?

Tu comprends?

Ти розумієш?

2) при вживанні звороту **est-ce que**:

Est-ce que Paul est étudiant?

Поль – студент?

Quand **est-ce que** tu seras libre?

Коли ти будеш вільний?

Інверсія (непрямий порядок слів) буває простою та складною. Коли підмет виражений придієсловним, або несаможітнім займенником, то вживається **проста інверсія** - підмет стоїть після дієслова:

Lit-il beaucoup?

Він багато читає?

Peut – on vous inviter?

Можна вас запросити?

Est - ce facile?

Це легко?

Коли підмет виражений іменником або самостійним займенником, то вживається складна інверсія: підмет стоїть перед присудком, але повторюється після присудка як несаможітний займенник 3-ї особи відповідного роду і числа.

Paul lit- il beaucoup?

Поль багато читає?

Lucie est- elle partie?

Люсі поїхала?

Ceux-ci sont-ils rentrés?

Ці повернулись?

Коли речення починається з питального слова, а підмет виражений іменником, то можуть бути обидва види інверсії.

Où vont **ces étudiants**?

Куди йдуть ці студенти?

Ces étudiants où vont-ils?

A qui pensent **ces gens**?

Про кого думають ці люди?

Ces gens à qui pense-ils?

Складна інверсія обов'язкова:

1) коли запитання відноситься до прямого додатка.

Qui Paul cherche-il?

Кого шукає Поль?

Quel livre Paul lit-il?

Яку книгу читає Поль?

2) після слова **pourquoi** чому? чого? для чого?

Pourquoi Paul est-il parti?

Чому поїхав Поль?

Побудова речення з питальними словами

Питальне слово	До якого члена речення відноситься запитання:
qui? хто? qui est-ce qui?	до живого підмета - Pierre lit. П'єр читає. Qui lit? Хто читає?
qu'est-ce qui? хто?	до неживого підмета - Une auto roule. Їде автомобіль. Qu'est-ce qui roule? Що їде?
qui? кого?	до живого прямого додатка - Il voit son ami. Він бачить свого друга. Qui voit-il? Кого він бачить?
que? що? qu'est-ce que ?	до неживого прямого додатка - Il lit un livre. Він читає книгу. Que lit-il? Що він читає?

прийменник+qui? з ким?	до живого прийменникового додатка – parle à Nina. Він говорить з Ніною. qui parle-t-il? З ким він говорить?	II A
прийменник+quoi? чим?	до неживого прийменникового додатка – ecrit avec un stylo. Він пише ручкою. quoi écrit-il? Чим він пише?	II Avec
où? де? куди?	до обставини місця - va à l'institut. Марк іде до інституту. Où va Marc? Куди йде Марк?	Marc
quand? коли?	до обставини часу - revient ce soir . Сьогодні ввечері він повернеться. Quand revient-il? Коли він повернеться?	II
comment? як?	до обставини способу дії - lit bien. Він гарно читає. Comment lit-il? Як він читає?	II
pourquoi? чому?	до обставини причини - revient à la maison, parce qu'il est malade. Поль повернеться додому, тому що хворіє. Pourquoi Paul revient-il à la maison? Чому Поль повернеться додому?	Paul

Devoir 1. Composez des questions portant sur le sujet, (поставте запитання до підмета).

1. *Une grande lampe* éclaire la chambre. 2. *Ces élèves* ne comprennent pas la nouvelle règle. 3. *Ce problème* commence à l'intéresser. 4. *Une bonne nouvelle* les attend à la maison. 5. *Cette histoire* l'a beaucoup intrigué. 6. *Tes livres* sont tombés.

Devoir 2. Composez des questions portant sur le complément direct. (Donnez tout variantes possibles), (поставте запитання до прямого додатка).

1. Ces étudiants attendent *leur professeur*. 2. Les touristes admirent *ce beau monument*. 3. Le professeur a interrogé *tous les élèves*. 4. Les passants regardent *les vitrines*. 5. Le public a beaucoup applaudi *ce chanteur*. 6. Son ami lui a envoyé *un télégramme*. 7. Nous admirons *votre belle voix*.

Devoir 3. Composez des questions portant sur le complément indirect personne, (поставте запитання до непрямого додатка).

1. Il parle à *Pierre*. 2. Il parle de *Julie*. 3. Elle est restée chez *Adèle*. 4. Léon vit avec ses parents. 5. Ses amis s'intéressent à *vous*. 6. L'étudiant montre son projet au professeur. 7. Chaque jour on parle de *nouveaux réalisations* dans la science.

Devoir 4. Traduisez:

1. Про кого ви говорили? 2. З ким він розмовляв? 3. До кого вони йдуть? 4. Для кого він купив квіти? 5. Кому Петро приніс цю книгу? 6. З ким Поль йде на концерт?

Devoir 5. Composez des questions portant sur le complément indirect chose, (поставте запитання до непрямого додатка).

1. Il s'intéresse à *ce film*. 2. Les jeunes gens jouent au *tennis*. 3. Il pense à *ses affaires*. 4. Son frère parle de *son voyage*. 5. Nous avons pris connaissance de *votre projet*. 6. Le professeur commence le cours par *l'itérogation*.

Devoir 6. Traduisez:

1. Про що вона говорить? 2. Чим він цікавиться? 3. Про що думають його друзі? 4. Про що думає Віктор? 5. З чого ви починаєте?

Devoir 7. Composez des questions portant sur le complément indirect (chose et personne), (поставте запитання до непрямого додатка).

1. Ils s'intéressent à *la politique*. 2. Les collégiens parlent de *leurs examens*. 3. Marcel parle de *ses nouveaux maîtres*. 4. Marie envoie *cette lettre* à sa mère, 5. Richard écrit avec un *crayon*. 6. Louise n'est pas d'accord avec *Marthe*. 7. Andrès montre sa *collection* aux enfants.

Devoir 8. Traduisez ces phrases en faisant bien attention à la fonction du mot **що**, (перекладіть речення, зверніть увагу на функцію слова **що**):

1. Що привернуло до них увагу? 2. Що знаходиться зліва від стола? 3. Що ви перекладаєте? 4. Що пояснює викладач? 5. Що цікавить твоїх друзів? 6. Що він у неї запитує?

Devoir 9. Composez des questions portant sur les termes de proposition en italique (поставте запитання до частин речення у дужках):

1. Mon père a consulté *ces médecins*. 2. Les voitures s'arrêtent *devant la maison*. 3. *Les élèves* relisent leurs devoirs. 4. Paul n'est pas d'accord *avec son frère*. 5. Suzanne joue *aux enfants une valse de Chopin*. 6. C'est *leur visite* qui l'a retenu. 7. Le professeur *nous* demande *la date*. 8. Mon ami se prépare à *un long voyage*. 9. Elle enseigne *la musique aux enfants des petites classes*.

Devoir 10. Traduisez:

1. Що роблять ці студенти? 2. Що читає цей ученик? 3. Для кого Петро приніс ці касети? 4. Хто хоче ознайомитися з документами? 5. Чому він упевнений? 6. Кого зустріли ваші друзі? 7. На що він повинен звернути увагу? 8. Кого чекають ці молоді люди? 9. Чим цікавиться молодь сьогодні? 10. До кого вона йде?

Devoir 10. Composez des questions. (Поставте запитання, поясніть до якого члена речення воно належить.)

a) à quoi

1. Le laboratoire de moteurs des automobiles et de chimie est destiné aux travaux pratiques des étudiants et aux travaux de recherches. 2. Tous les laboratoires sont destinés aux travaux pratiques des étudiants. 3. Le banc d'essai est destiné à faire des expériences. 4. Les tours sont destinés à travailler des pièces. 5. La salle de mesure est destinée à peser les matériels. 6. Les machines-outils sont destinées à fabriquer des pièces. 7. L'atelier du laboratoire est destiné à fabriquer des pièces. 8. Les diagrammes sont destinés à montrer aux étudiants le fonctionnement de l'équipement.

b) comment

1. Les laboratoires de notre institut sont parfaitement équipés. 2. Le banc d'essai fonctionne très bien. 3. Les étudiants travaillent aux laboratoires par petits groupes. 4. Les étudiants travaillent sous la surveillance du contremaître. 5. Le long des murs sont installés de différents types des tableaux d'études.

c) que

1. Les étudiants font leurs travaux pratiques dans les laboratoires de l'institut. 2. Dans le laboratoire de la chimie ils font des expériences. 3. Dans la salle spéciale les étudiants déterminent les caractéristiques des moteurs. 4. Mon ami détermine la vitesse de la réaction. 5. Tu détermine le débit d'air. 6. Vous examinez de différents

systèmes du fonctionnement. 7. Vous apprenez à manipuler les instruments. 8. Mon ami examine des conditions du travail.

d) où

1. Les étudiants font leurs travaux pratiques dans les laboratoires de l'institut. 2. Vous apprenez à manipuler les instruments dans les ateliers de l'institut. 3. Vous apprenez à travailler des matériels dans l'atelier de laboratoire. 4. Dans la salle spéciale se trouve un banc d'essai. 5. Dans les salles d'études de différents types des moteurs sont présentés.

e) à qui est-ce .que

1. Les étudiants présentent au professeur les résultats obtenus. 2. Mon ami présente au contremaître les pièces travaillées. 3. Vous montrez à vos amis les résultats des expériences. 4. Les étudiants montrent aux professeurs les caractéristiques obtenues. 5. Vous lui montrez les diagrammes représentant le travail de l'équipement de 2 heures à 4 heures.

Devoir 11. Traduisez en russe les phrases à la forme interrogative (Перекладіть на українську мову питальні речення. Визначте, до якого члена речення належить запитання).

1. Où est la cabine téléphonique? 2. Comment s'appelle le wagon qu' à transporter les bagages? 3. Quels cours aurez-vous ce matin? 4. Quand viendrez vous me voir? 5. Que faites vous quand vous avez le temps libre? 6. À qui vous adressez-vous au bureau de poste? 7. Quelle fête internationale avons-nous en printemps? 8. Qui marche derrière vous? 9. Que gagnez-vous par an? 10. Combien mois y a-t-il dans une année? 11. De quelle monnaie se sert-on en France?

Devoir 12. Écrivez les phrases à la forme interrogative à l'aide de l'inversion . (Напишіть речення в питальній формі за допомогою інверсії).

Modèle : Les étudiants vont-ils aux cours chaque jour?

Etes-vous en retard aujourd'hui ?

1. Pierre et Jean vont à l'étranger. 2. Vous me prêtez cette somme d'argent. 3. On peut dire qu'elle est bonne étudiante. 4. Je suis très connu ici. 5. Je vais au bureau de poste. 6. Demain je me lèverai à sept heures du matin. 7. Nous nous sommes reposés après le dîner. 8. Mon ami fait l'expérience.

Devoir 13. Trouvez dans les phrases le sujet et le prédicat. (Знайдіть у реченнях підмет та присудок) .

1. Je fais mes études à l'institut. 2. Le professeur entre dans la salle d'étude. 3. Tu es de Lougansk? 4. Partout il y a des étudiants au parc. 5. Je suis content de mes notes en physique. 6. Qui est en retard aux cours? 7. Votre mère est-elle en retraite? 8. Quel âge a votre soeur? 9. Comme je suis fort en mathématique, je prends part aux olympiades de cette matière.

Devoir 14. Trouvez dans les phrases les termes secondaires. (Знайдіть у реченнях другорядні члени речення) .

1. Ils posent au candidat des questions très difficiles. 2. La France est située à l'ouest de l'Europe. 3. Combien de mois y a-t-il dans une année? 4. L'aluminium était considéré par la plupart des gens comme un métal précieux. 5. Dès l'institution en 1725 de l'Académie des Sciences à Pétersbourg, les relations scientifiques russo-françaises ont un caractère systématique, en premier lieu entre les deux académies. 6. On pense que l'étape finale du programme « Cosmos » sera la mise en orbite d'une véritable cité scientifique permanente.

Devoir 15. Composez les propositions. (Складіть речення) .

a) ton, livre, donne, lui, tu; b) ami, votre, à, vous, écrivez? c) j'ai, la, parlé, politique, de; d) ému, je, chez, tout, suis, moi, rentré; e) sont, partis, ils; g) avec, jouez, vos, tennis, camarades, à, vous? h) noir, est, en, habillée, elle, toujours; i) un, je, acheter, journal, voudrais; j) moi, quatre enveloppes, vous, à, donnez; k) beaucoup, dans, la, fautes, tu, dictée, fais, de.

UNITÉ 6. Способи відокремлення членів речення

У французькій мові члени речення відокремлюються за допомогою зворотів **c'est ... qui; c'est ... que** та способом розчленування фрази.

Зворот **c'est ... qui; c'est ... que** служить для відокремлення підмета. Підмет, який означає живий предмет у однині, передається за допомогою зворота **c'est ... qui**:

Paul est venu.

C'est Paul qui est venu.

Je suis venu.

C'est moi qui suis venu.

Nous sommes arrivés.

C'est nous qui sommes arrivés.

Поль прийшов.

Прийшов Поль (Прийшов **саме** Поль).

Я прийшов.

Прийшов я. (Прийшов **саме** я).

Ми приїхали.

Це ми приїхали.

Vous êtes libre(s).
C'est vous **qui** êtes arrivés.

Ви вільні.
Саме (якраз) ви приїхали.

Для відокремлення підмета, який означає живий предмет у множині, служить зворот **ce sont...qui**:

Ils sont partis hier.
Ce sont eux qui sont partis

Вони поїхали вчора.
Це **саме** вони поїхали вчора

За допомогою зворота **c'est ... que** відокремлюється предмет, який означає неживий предмет:

C'est musique **que** j'aime le plus. Саме музику, я люблю більш за все.

Зворот **c'est ... que** теж служить для відокремлення прямого та непрямого додатка, обставини:

Je l'ai vu hier.	Я бачив його вчора.
C'est lui que j 'ai vu hier.	Саме його я бачив вчора.
Je leur ai parlé.	Я з ними говорив.
C'est à eux que j 'ai parlé.	Саме з ними я говорив.
Je l'ai vue hier.	Я бачив її вчора.
C'est hier que je l'ai vue.	Саме вчора я її бачив.

Відокремлення членів речення за допомогою розчленування фрази полягає у тому, що член речення, який відокремлюється, виноситься за рамки речення, а у самому реченні повторюється придієслівним займенником. Так можна відокремити підмет, прямий та непрямої додаток, обставини:

Paul lit bien.	Поль читає гарно.
Il lit bien, Paul .	А Поль читає гарно.
J'ai lu ce livre.	Я читав цю книгу.
Ce livre, je l'ai lu .	Цю книгу, я і читав.
Il parle de son examen.	Він говорить про свій екзамен.
Son examen , il en parle.	Як раз про свій екзамен він і говорить.

Devoir 1. Observez l'emploi du tour **c'est ... que** et traduisez les phrases ci-dessous. (Повторіть значення зворота та перекладіть речення).

a) 1. *C'est* à la mi-octobre *que* les élèves élisent des délégués au conseil de classe. 2. *C'est* à la rédaction *qu'*on se retrouve, d'accord? 3. *Est-ce* à Noël *que* vous êtes allés à Paris? 4. *Est-ce* à Lyon *que* tes amis se sont installés? 5. *Est-ce* au lycée ou à l'université *que* vous enseignez l'anglais? 6. *Ce n'est* pas hier *qu'*il est arrivé, mais ce matin .

b) 1. *C'est* seulement quand il s'est arrêté devant moi *que* je l'ai reconnu 2. *C'est* au moment où la situation de la famille devient difficile *que* le petit Christophe

commence à comprendre ce qui se passe autour de lui. 3. *C'est* au moment où je fermais la porte *que* le téléphone a sonné. 4. *Ce n'est pas parce que* je suis libre que je ne fais plus rien.

Devoir 2. Mettez en relief les mots en italique (відокремліть виділенні слова):

1. La pharmacie se trouve *en face du lycée*. 2. Je voudrais passer mes vacances *en Italie*. 3. Vous habitez *au rez-de-chaussée*? 4. Je t'attendais *devant le cinéma*. 5. Chaque année, *avant Noël*, il réunit ses collègues. 6. A Norilsk il fait surtout froid *en janvier*. 7. Tu vas prendre l'interview avant ou après la conférence ? 8. La conférence a eu lieu *hier*. 9. *A 10 h 15* Ballard a décidé d'informer le chef de service de l'absence de Pierre Roulin.

Devoir 3. Mettez en relief les phrases suivantes à l'aide de «c'est ... qui », «c'est ... que », «ce sont ... qui », «ce sont... que». (Виділіть члени речення за допомогою наданих зворотів).

1. Je sais que vous êtes malade. 2. L'Océan Atlantique baigne la France. 3. Ils auront déjeuné au restaurant. 4. Il m'a raconté sa vie. 5. J'ai vu mon ami lisant le journal. 6. Les étudiants ont écrit la dictée. 7. Nous arrivons à la frontière française. 8. Je fais des promenades sur les boulevards de Paris. 9. Vous avez à payer un supplément. 10. Nous sommes toujours prêts à passer nos examens. 11. Ce soir j'écrirai une lettre à ma sœur. 12. Tu te souviens de ton voyage.

UNITÉ 7.

LA PHRASE

(СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ)

Складні речення поділяються на складносурядні та складнопідрядні.

Складносурядне речення (La phrase de coordination)

Складносурядне речення складається з двох або більшого числа речень, які з'єднуються між собою складносурядними сполучниками.

La porte s'ouvre **et** une femme parait. Відкриваються двері і з'являється жінка.

Rentrons vite **car** il va pleuvoir. Давай швидко повернемося, тому що буде дощ.

Il a pris froid, **donc** il doit garder le lit. Він застудився, отже повинен лежати у ліжку.

Безсполучникове складне речення (La phrase de juxtaposition)

Безсполучниковим називається складне речення, частини якого з'єднуються в одне ціле за допомогою інтонації та певних лексико-граматичних способів.

La porte s'ouvre, un professeur entre. Двері відкриваються, викладач заходить.

Revenons vite, il va pleuvoir. Повертаємось скоріше, скоро буде дощ.

Il a pris froid, il doit garder le lit. Він застудився - повинен лежати у ліжку.

Складнопідрядні речення (La phrase de subordination)

Складнопідрядним реченням називається речення, яке складається із одного головного та одного або кількох підрядних речень. Підрядне речення приєднується до головного за допомогою складнопідрядних сполучників та відносних займенників.

Le professeur **que** nous avons vu Викладач, якого ми бачили,
est célèbre. знаменитий.

Elle vous donnera un pièce **qui** Вона дасть вам монету, яка дуже
est très rare. рідкісна.

Je ne sais **quand** je viendrai vous voir. Я не знаю, коли прийду з вами
побачитися.

ТИПИ ПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ

Підрядні речення граматично залежать від головного речення та виконують у ньому функцію одного із членів речення. Залежно від цього вони поділяться на підметові, присудкові, додаткові, означальні, обставинні.

Підрядні підметові (les subordonnées sujets) виконують функцію підмета головного речення та приєднуються до нього сполучником **que** (що) та займенником **qui** (хто); який:

Qu'il soit en retard, c'est certain. Він, певно, запізнюється.
Те, що він запізнюється, це точно.

Qui cherche, trouve. Хто шукає, той знаходить.

Підрядні присудкові (les subordonnées attributs) виконують функцію іменної

частини присудка. Вони приєднуються до головного речення сполучником **que** (що):

Le fait est **que** nous devons attendre. Справа в тому, що ми повинні чекати.

Mon desir est **que** vous soyez heureux. Моє бажання є у тому, щоб ви були щасливі.

Підрядні додаткові (les subordonnées complétives)) виконують функцію додатка до дієслова головного речення. Вони приєднуються до головного речення сполучником **que** (що):

Pierre dit **qu'**il a traduit ce texte. П'єр говорить, що переклав цей текст.

Je veux **que** vous lisiez ce roman. Я хочу, щоб ви прочитали цей роман.

Підрядні речення, які містять непряму мову або непряме запитання, приєднуються до головного за допомогою слів **si** якщо; чи; **qui** хто; який; **quel** яка, який; **quand** коли; в той час як; **pourquoi** чому, від чого.

Il m 'a demandé **si** je parlais Він мене запитав, чи я їду.

Il veut savoir **qui** est venu hier. Він хоче знати, хто учора приїхав.

Il veut savoir pourquoi je pars et quand je reviendrai. Він хоче знати, чому я їду і коли повернуся.

Підрядні означальні речення (les subordonnées déterminatives) виконують роль означення до іменника і з'єднуються з ним за допомогою відносних займенників **qui** хто; який; **que** що; **dont** який; **lequel** котрий, яка, котра, які, котрі:

L'homme **qui** est ici est mon ami. Чоловік, який тут знаходиться, мій друг.

L'homme **que** vous voyez est mon ami. Чоловік, якого ви бачите, мій друг.

Celui **dont** nous parlons est mon frère. Той, про кого ми говоримо мій брат.

Підрядні обставинні речення (les subordonnées circonstancielles) виконують функцію обставини здійснення дії головного і приєднуються до головного різними сполучниками.

Підрядні речення часу приєднуються до головного різними сполучниками **quand**; **lorsque** коли; **pendant que** в той час як; **dès que**; **aussitôt que** як тільки; **avant que** раніше чим; **jusqu'à ce que** до того часу поки:

сполучниками: **de manière que; de façon que** так що; **si ... que** так ... що;
trop... pour que надто...щоб:

Il parle lentement **de façon que**
tous le comprennent.

Він говорить повільно, так щоб його
всі чули.

La nuit était **si** noire **qu'on**
ne voyait rien.

Була така темна ніч, що нічого не
було видно.

Підрядні речення місця приєднуються до головного речення сполучником: **où**
де; куди:

J'irai où tu voudras.

Я піду туди, куди ти захочеш.

PHRASE COMPLEXE; СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Варіант 1

Визначте тип речення.

1. On a sonné, la porte s'ouvre, le professeur entre dans la salle d'étude.

- a) складносурядне (СС)
- b) складнопідрядне (СП)
- c) безсполучникове (БС)

2. Allons vite dans la bibliothèque car il faut prendre le livre de physique.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

3. Elle voulait partir aux compétition, elle pensait à son victoire.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

4. Pierre dit qu'il a traduit ce texte .

- a) СС
- b) СП
- c) БС

5. Aussitot qu'il a passé ses examens, il est parti se reposer.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

Варіант 2.

Визначте тип речення

1. Comme il est déjà tard, nous devons rentrer au foyer d'étudiant.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

2. L'homme dont nous parlons est notre professeur de chimie.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

3. Resterais-je dix ans sans te voir, que je ne pourrais pas t'oublier.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

4. Paul travaille comme son père travaillait, comme son père travaillera, s'il était encore de ce monde.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

5. Je vous donnerai ce livre à condition que vous me le rendiez.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

Варіант 3.

Визначте тип речення

1. Elle attendait, mais elle ne savait quoi.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

2. Il veut savoir pourquoi je pars et quand je reviendrai.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

3. L'Institut a des liens étroits avec les entreprises industrielles, les étudiants ont la possibilité d'appliquer leurs connaissances en pratique.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

4. Les essais qui reproduisent les conditions du fonctionnement de différents matériaux ou mécanismes sont effectués au laboratoire technique.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

5. Les machines électroniques multipliaient la force de l'homme, aujourd'hui elle multiplie son intelligence et amplifie sa pensée.

- a) СС
- b) СП
- c) БС

Визначте тип складнопідрядного речення:

Варіант 1.

1. Votre vie est organisée de telle façon que je ne saurais y avoir de place.

- a) мети
- b) наслідок
- c) порівняння

2. Ils travaillaient comme d'autres font leurs études.

- a) порівняння
- b) послідовності
- c) причини

3. Si cette nouvelle m'avait été annoncée la veille, j'aurais sans doute préparé le projet

à temps.

- a) умови
- b) порівняння
- c) допустове

4. Il suffit d'un peu de bonne volonté pour que tout s'arrange.

- a) умови
- b) причини
- c) мети

5. Puisque tout le monde est là, le professeur commence les cours.

- a) умови
- b) причини
- c) мети

Варіант 2.

1. Nous regrettons que vous n'ayez pas pu assister à cette conférence.

- a) підрядне присудкове
- b) підрядне додаткове
- c) підрядне означальне

2. Dans cette rue se trouve l'Institut où je fais mes études.

- a) підрядне присудкове
- b) підрядне додаткове
- c) підрядне означальне

3. Quand j'étais étudiant, je prenais toujours part aux compétitions sportives.

- a) умови
- b) причини
- c) часу

4. Expliquez – lui cette règle de manière qu'il la comprenne.

- a) умови
- b) причини
- c) мети

5. Ces étudiants ont tant travaillé pendant toute l'année qu'ils sont arrivés à des résultats brillants.

- a) мети
- b) наслідку
- c) порівняння

DEVOIRS DE GRAMMAIRES

Répétez les paragraphes 1,2,3,4,5 et faites les devoirs suivants:

Devoir 1. Faites cinq propositions à l'aide des éléments suivants au Présent de l'Infinifatif. (Складіть 5 простих речень за допомогою наступних елементів, узгодивши підмет з присудком у теперішньому часі.)

<i>Підмет</i>	<i>Присудок</i>
1. Les étudiants	(faire ses études)
2. Nous	(s'habiller)
3. Vous	(écrire)
4. Je	(écouter)
5. Le professeur	(poser des questions)

Devoir 2. Faites cinq propositions à l'aide des éléments suivants . (Складіть 5 простих речень за допомогою наступних елементів, погодивши дієслово зв'язку з підметом.)

<i>Підмет</i>	<i>Зв'язка</i>	<i>Іменна частина присудка</i>
1. Cet hiver	(être)	difficile
2. Ces lois	«	intelligent
3. Ce livre	«	intéressant
4. Le professeurs	«	sévères
5. Le devoir	«	froid

Devoir 3. Faites des propositions. (Складіть поширені речення).

<i>a) Підмет</i>	<i>Присудок</i>	<i>Прямий додаток</i>
1. Le professeur	traduisent	un télégramme
2. L'étranger	mange	le texte
3. Les étudiants	pose	une pomme
4. L'enfant	avons envoyé	les testes
5. Nous	a vérifié	une question

<i>b) Підмет</i>	<i>Присудок</i>	<i>Непрямий додаток</i>
1. Cet étudiant	habite	au laboratoire
2. Nos amis	est entré	au doyen
3. Il	travailleront	chez le médecin

4. Je	vont	avec le professeur
5. Nous	parle	après le professeur

Devoir 4. Faites cinq propositions à l'aide des éléments suivants.
(Складіть поширені речення за допомогою наступних елементів).

a) <i>Підмет з означенням</i>	<i>Присудок</i>
1. La jeune fille	se sont reposés
2. Les étudiants	travaillent
3. Les nouveaux employés	ne vient plus
4. L'homme inconnu	lisent
5. Les vieux ouvriers	est venue

b) <i>Підмет з означенням</i>	<i>Зв'язка</i>	<i>Іменна частина присудка</i>
1. Nos livres	est	malades
2. Cette étudiante	sont	absente
3. Ce jeune homme	est	intéressants
4. Cet institut	sont	curieux
5. Vos amis	est	grand

c) <i>Підмет</i>	<i>Присудок</i>	<i>Обставинне слово</i>
1. Je	marchez	pour savoir
2. Il	études	après-demain
3. Vous	me repose	vite
4. Elle	travaillons	lentement
5. Nous	parle	au restaurant
6. Tu	partent	avec plaisir
7. Ils	dine	le soir

d) <i>Підмет</i>	<i>Присудок</i>	<i>Прямий додаток</i>	<i>Означення до прямого додатка</i>
1. Nous	a rencontré	une auto	fabriquant des machines
2. Ils	avons fait	une femme	roulant à toute vitesse
3. Le touriste	visiterons	un homme	jouant dans le jardin
4. Vous	ont aperçu	des enfants	portant des lunettes
5. Tu	trouverez	une usine	vendant des journaux
6. Je	mettra	la robe	de cuir
7. Il	prendra	ce couchant	de provence
8. Vous	habitons	ce fauteuil	de soleil
9. Elle	admirez	son manteau	en or

10. Nous	a acheté	une montre	d'hiver
11. Tu	remettrai	son travail	d'aujourd'hui
12. Je	fais	le journal	d'hier
13. Il	as pris	une ville	à fleur
14. Nous	verras	l'expérience	au laboratoire de chimie

Devoir 5. Використайте питальні займенники.

Варіант 1.

1. ... est votre mère? Ma mère est le médecin.

- a) Qui
- b) Que
- c) Quoi

2. voyez-vous dans cette salle?

- a) Que
- b) Quoi
- c) Qui

3. À ... vous intéressez-vous?

- a) quoi
- b) qui
- c) que

4. De ... parlez vous?

- a) quoi
- b) qui
- c) que

5. ... se passe ici?

- a) Que
- b) Qui
- c) Quoi

Варіант 2.

1. De .. il s'agit dans ce texte?

- a) quoi
- b) qui
- c) lequel

2. Qui est-ce ... chante?

- a) que
- b) quoi
- b) qui

3. Qui est-ce ... vous cherchez?

- a) qui
- b) que
- c) quoi

4. Qu'est-ce ... s'est passé?

- a) qui
- b) que
- c) quoi

5. Qu'est-ce ... vous avez oublié?

- a) qui
- b) quoi
- c) que

Вариант 3.

1. À ... est-ce que tu penses?

- a) qui
- b) quoi
- c) que

2. De ... vous vous occupez?

- a) quoi
- b) qui
- c) que

3... est arrivé le dernier ?

- a) que
- b) qui est-ce qui
- c) qu' est-ce qui

4. À ...ces étudiants parlent-ils ?

- a) qui
- b) quoi
- c) que

5. Qu'est-ce ...vous avez raconté à son ami ?

- a) qui
- b) quoi
- c) que

Devoir 6. Faites des propositions à l'aide des éléments suivants.

(Складіть речення за допомогою наступних елементів.)

1. Il y a, chaque, école, supérieure, dans, des étudiants, des sociétés, scientifiques. 2. Organisent, les jeunes gens, pour, plusieurs, préparatoires, des cours, école, supérieure. 3. Rapidement, se développe, science, notre. 4. De nouvelles, réalisations, doivent, nos étudiants, visiter, cette exposition. 5. Se divise, le texte, parties, en deux. 6. On peut, des calculs, dans, effectuer, compliqués, ce centre d'études. 7. Des spécialistes, de l'industrie, les instituts, pour des nombreuses, forment, branches. 8. D'un très grandes, la bibliothèque, de revues techniques, dispose, de l'institut, nombre de livres, d'une riche collection, et.

Devoir 7. Faites l'analyse syntaxique des propositions suivantes.
(Зробіть синтаксичний аналіз речень).

1. Victor est venu à l'usine après l'école professionnelle. 2. Je me sens une vocation pour la technique et je veux devenir ingénieur. 3. Mon frère fait ses études à l'institut technologique, en première année. 4. J'ai décidé d'entre à l'Université dans deux années. 5. Les étudiants feront leurs travaux pratiques dans le laboratoire de notre institut. 6. Quand je serai venu à la maison, je téléphonerai à mon ami. 7. Les organes permettant de mettre dans le mémoire de l'ordinateur le programme sont les disques magnétiques. 8. Les ordinateurs dans lesquelles il est possible de faire les calculs compliqués commencent leur histoire vers les années 1940-1945. 9. Nous voyons des centrales nucléaires transformer l'eau de mer en eau douce. 10. Il est important de savoir l'utilisation de cette chimie créant de D. I. Mendeleev. 11. Il m'a dit que je pouvais faire ce travail après les cours. 12. La monnaie apparaît historiquement dès que l'échange social produits cesse d'être occasionnel et étroitement limité et prend un certain développement. 13. Les sous-sol de l'Ukraine contient tous les éléments du système périodique de Mendéléev: la houille, le gaz naturel, le pétrole, les minerais de fer et l'uranium, l'or, la potasse, le manganèse, le sel et d'autres. 14. Dans différentes branches de l'Economie Nationale on applique largement l'automatisation, la télé mécanique, la télécommande, les tours automatiques et tours à programmation fabriqués par les usines de Kyiv de Lviv et d'Odessa. 15. Gouverner une entreprise, c'est d'une part, définir ses orientations stratégiques, c'est-à-dire à long terme, et d'autre part, prendre les décisions quotidiennes qui permettront à l'entreprise de vivre.

Список літератури

1. Аянот Н.А. Французька мова. Довідник школяра та студента.- Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. - 576с.
2. Васильева Н.М. Синтаксис простого предложения в современном французском языке: Книга для учителя средней школы. – М.: Просвещение, 1993.
3. Кобринець О.С. Практичний довідник. LE FRANÇAIS Французька мова за всією шкільною програмою. - Видавництво "ВЕСНА", Харків, 2011
4. Плахута І.В. Усі вправи з граматики французької мови. - Торсінг плюс, 2014. - 320 с.
5. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Грамматика французского языка: Практический курс .- 12-е изд., стереотипное. – Х.: NESTOR, 2003.
6. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Французский язык. - 21-е изд., испр. - Харьков: Нестор Академик Паблিশез, 2008.
7. Солодухина И.В., Грамматика французского языка в таблицах, с упражнениями и тестами. – М.: Филоматик, 2006.
8. Ховтун В. П. Грамматика французского языка (для студентов и школьников). – М.: АЙРИС ПРЕСС, 2005.

Навчальне видання

Методичні матеріали та завдання
до самостійної роботи з граматичної теми
«Синтаксис простого та складного речення»
з дисципліни «Іноземна мова» (Французька мова)
1-й рік навчання
(для здобувачів вищої освіти нефілологічних спеціальностей
денної та заочної форми навчання)

У к л а д а ч

Наталія Олександрівна ДАВІДЕНКО

Редактор Н.О. ДАВІДЕНКО

Підписано до друку _____
Формат 60x84¹/₁₆. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Обл.- вид. арк. _____.
Тираж 15 екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Технологічного інституту
СНУ імені Володимира Даля (м. Сєвєродонецьк)

Адреса видавництва: 93400, м. Сєвєродонецьк, Луганська обл.,
пр. Радянський, 59-а, головний корпус.

Телефон: 8(06452) 4-03-42

E – mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com